

Nr 415.

Av herr **Olsson** i Kullenbergstorp, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 354, med förslag till ändrad lydelse av § 49 regeringsformen och §§ 18 och 24 samt § 38 mom. 1 riksdagsordningen.

Uti Kungl. Maj:ts proposition nr 354 har, efter en synnerligt ingående motivering, intagits förslag till lag om rätt för vissa väljare att utan inställelse inför valförrättare avgiva valsedel vid val till riksdagens andra kammare. Utan att i detta sammanhang ingå på bedömande, om bestämmelserna kunde gjorts mindre omständliga eller i vissa fall, särskilt då det gäller äkta makar, begagnandet av fullmakt varit bättre och mera ägnat att tillfredsställande lösa frågan, kan jag endast konstatera, att i lagförslaget brytes mot den gamla uppfattningen, att endast den får rösta, som personligen inställer sig vid valet. Att den uppfattning, som gör sig gällande i lagförslaget, är den rätta lider intet tvivel, men det är ägnat att väcka förvåning, att man endast ihågkommit dem som äro på resa eller längre bortovaro från hemorten samt äkta makar. Det synes mig, att då man går att lösa denna fråga, man borde medtaga alla som verkligen behöva rätt att insända valsedel i stället för att personligen infinna sig vid valet, helst man, då det gäller valrätten, bottenskrapat så grundligt, att fattighjon medtagits, för att ej nämna alla skattesolkare. Många valmän finnas inom kommunerna, vilka fullgjort alla sina medborgerliga plikter, men ändock gå miste om rösträtten i verklig mening, endast för att de ej kunna infinna sig vid valurnan. Varför de ej skola få insända valsedel under betryggande former, kan jag ej förstå, då man ej längre ovillkorligen håller på personlig inställelse. Ett sjukdomsfall eller sviter av sjukdom hindra ju många från att rösta. Kommer därtill personer, som av ålder äro oförmögna att stå i dessa köer i timtal, som nu alltid uppstå vid val även som personer, som lida av kroppsligt lyte m. fl. — Det är just ingen uppbygglig syn att se dessa vid valtillfällen stappla fram eller rent av

bäras fram och behövt synes det mig icke vara. — Då jag anser, att man på allt sätt bör ställa så till, att samtliga röstberättigade kunna avgiva sina röster, bör man utsträcka medgivandet av att insända valsedel längre än Kungl. Maj:t föreslår.

Då det gäller personer, som i allmänhet bo inom den kommun, där valet försiggår, kunde i huvudsak samma bestämmelser gälla som för äkta makar. Den skillnaden finge göras, att anteckning å yttre valkuvertet skedde om namnet på den person, som skulle frambära valkuvertet, om man ej föredroge att sända det på post under rekommendation. — Vittnen hade att intyga den väljandes indentitet, att han inlagt valkuvertet, att han var sjuk eller ålderdomsskröplig. Då det gällde att ifylla blanketter, behövde det ej vålla synnerligt besvär. Ingen kunde påstå, att någon orätt eller skada skedde, om några flera använde detta röstsätt än de som absolut ej kunna släpa sig fram till rösturnan, så några stora apparater mot underslev vid valet vore absolut obehövlige. Så mycket borde samhället kunna medgiva åt personer, som tillfälligtvis eller permanent ej kunna alls eller utan hjälp avlämna sina röstsedlar vid valurnan, att det beredde dem den lättnad, som insändandet av valsedel innebar.

På grund av det anförda får jag hemställa,

att utskottet måtte i förslag till lag om rätt för vissa väljare att utan inställelse inför valförrättare avgiva valsedel till riksdagens andra kammare inarbeta sådana bestämmelser, att dylik rätt, under betryggande former, medgäves sjuka, de som lida av lyte, ålderdomssvaga samt andra, som hade verkligt kroppsligt hinder och svårighet att personligen inställa sig vid valtillfället.

Stockholm den 9 april 1919.

Olof Olsson,
Kullenbergstorp.